

IM.STEFANA

FUNDACJA
BATOREGO

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 22.06.2015

ABC Referendum

„Krótki przewodnik po referendum” zawierający opis stanu prawnego, stanu faktycznego i wybrane przykłady zagraniczne przygotował ekspert Fundacji Batorego w związku z podpisaniem przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego zarządzenia o przeprowadzeniu w dniu 6 września 2015 referendum. Będzie to piąte w ogóle, a pierwsze od 2003 roku referendum mające zasięg ogólnokrajowy.

Zdaniem Krzysztofa Izdebskiego eksperta programu Masz Głos, Masz Wybór Fundacji im. Stefana Batorego instytucja referendum ogólnokrajowych (w przeciwieństwie do lokalnych) jest w zasadzie martwa: - *Wprawdzie w 1996 przeprowadzono referendum o powszechnym uwłaszczeniu obywateli oraz tzw. referendum prywatyzacyjne, jednak z uwagi na nieprzekroczenie wymaganego poziomu frekwencji ich wyniki nie były wiążące. Za ważne uznano natomiast przeprowadzone w maju 1997 roku referendum dotyczące przyjęcia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum z 2003 roku dotyczące wyrażenia zgody na przystąpienie do Unii Europejskiej. Wszystkie inne inicjatywy zarówno te podejmowane przez organy państwa, jak środowiska polityczne i związkowe, a także obywatele zostały albo zaniechane, albo odrzucone. Dlatego doświadczenia z zarządzanego na wrzesień głosowania oraz towarzyszącej mu kampanii pomogą w dokonaniu głębszej analizy obowiązujących obecnie przepisów.*

Aby wrześniowe referendum było ważne musi wziąć w nim udział więcej niż połowa spośród ponad 30 milionów obywateli i obywaterek uprawnionych do głosowania. O jego wyniku zdecyduje większość ważnie oddanych głosów – na tak lub na nie. Organem, który zapewnia organizację oraz przeprowadzenie referendum jest Państwowa Komisja Wyborcza. Podobnie jak w przypadku wyborów, również sposób przeprowadzenia referendum może być przedmiotem protestów, a jego ważność jest ustalana przez Sąd Najwyższy.

Co istotne, w celu realizacji wiążącego wyniku referendum ustawodawca nałożył obowiązek podjęcia działań legislacyjnych przez właściwe organy państwowe. Podmioty te mają na to czas nie dłuższy niż 60 dni od dnia ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego o ważności referendum w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Niestety nie istnieją żadne konsekwencje związane z niepodjęciem przez owe organy takich działań.

Ekspert opisuje także podstawy prawne oraz praktykę związaną z organizacją referendum lokalnych (zarówno merytorycznych, jak i odwoławczych), a także podaje przykłady przeprowadzania referendum w innych krajach: w Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i Kalifornii.

Zapraszamy do lektury [„Krótkiego przewodnika po referendach”](#).

Kontakt:

Joanna Załuska

Fundacja im. Stefana Batorego

Masz Głos, Masz Wybór

tel. 22 536 02 76

kom. 605 580 343

jzaluska@batory.org.pl